

Életképek

A ZAKAHOM-E Egyesület Hírlevele

"A TITKOT JELENTETTE A KARÁCSONY, ÉS UTÁNA A BETELJESÜLÉST..."

Ebben a magasztos, várakozással teli adventi időszakban egy olyan embert szeretnénk az Életképek olvasóinak bemutatni, akire méltán lehetünk kíváncsiak egyéni hangvételelű írásai, szemérmetlenül privát gondolatai, a lélektől-lélekig ható írásai alapján.

Schäffer Erzsébet Pulitzer-díjas író, a Nők Lapja című lap főmunkatársa, hét könyv szerzője. Egy olyan ember, aki egyedi módon, sajátosan látja és látatja a világot. Ha valakit "útközben" elé sodor a véletlen, majdnem biztosra veheti, hogy egyszer valamilyen formában témát jelent majd az írónő valamely írásához. Az átlagosnál érzékenyebben reagál az élet apró rezdüléseire, és felfigyel azokra az emberekre, akik sokunk számára észrevétlenek maradnának. Példaképe, Lázár Ervin így vallott róla: "Istenáldotta tebenséggel egy sajátos, semmihez sem hasonlítható műfajt teremtett. Írásai olyanok, mint a szemünk előtt kinyíló virágok. Habkömnyűek és súlyosan fénylők... Olyan erővel árad belőle a bizalom, hogy szabaddá teszi az embert."

Bár csak néhányszor találkoztunk, mégis olyan érzésem volt az első találkozásunk alkalmával, mint ha nagyon régóta ismernénk egymást. Kérem ezért a Kedves Olvasókat, hogy nézzék el a tegeződést, a megszokottnál bizalmasabb hangvételű beszélgetést.

- *Minek valdod magad elsősorban? A Nők Lapja Pulitzer-díjas szerkesztőjének, bét könyv írójának vagy egy egyszerű embernek, aki szeret írogatni és nyitott szemmel jár-kei a világban?*

Ma már ezt hamis lenne szétválogatni. Nem jutnak eszembe a díjak, se az, hogy hét könyv fölött van a nevem, még az sem, hogy újságíró vagyok. Ott van előttem a történet, a másik ember, egy mozdulat, bármi - és ez elég. Sokat írok, de mindig a határidő és a feladat szorításában. Magamtól nagyon ritkán. Hogy egyszerű ember? Senki ember nem egyszerű, azt hiszem. Az a nagyon összetett lélek, amin átfuttatja az ember a történeteket, talán az párolja ki az írásokat. Meg a fontról érkező kegyelem. S az olvasók érzései is a saját egyéni összetett lelkükben születnek újjá.

- *Ercsiben születél, az akkor még "poros kis faluban", mely gyökerek meghatározóak életedben. A*

falusi életforma, az ottani szokások, bagyományok mélyen bevésődtek személyiségedbe. Nostalgiaival szoktál visszaemlékezni ezekre a "paradicsomi évekre"?

Inkább vágyakozással. Valódi ragaszkodással és azzal a folyamatos könyörgéssel és tervezéssel, hogy újra egy, a régihez hasonló, ha kicsiben is, de gazdálkodó, konyhakertes, baromfiudvaros falusi portára, kottlóssal, nyulakkal, lekvárfőzéssel, disznóvágással megpakolt mindennapokba "hazatérjünk"...

- *Mi volt gyermekkorod kedvenc étele, amelynek ízét esetleg még most is a szádban érzed?*

Nem voltam válogatós, a sárgarépa főzeléket kivéve, mindent szerettem. Így sok mindent emlegethetnék: frissen sült kenyér gyűrűjét, majorannás, zsemle véreshurkát, grízés tésztát friss uborkasalátával, olajos, ecetes platin sült paprikát, vadast nyúlból... ja, igen, az abalét, ami nálunk sűrű volt, gondolom a sok kipukkadt hurkától - mi ezt másnap levesnek ettük pirított kenyérkockával...

- *Az egyszerű életforma tisztelete, az emberek fontossága, a zene, a tánc mind-mind hozzátartoznak az életedhez. Sikertől megteremteni a magad kis nyugalmas szigetét, melyben mind ezek helyet kaphatnak?*

Vannak barátaink, muzikusok, táncosok... Néha itthon is végigtáncolunk kettesben egy estét... Vannak rítusaink, találkozók... Születésnapok, lekvárfőzés, betlehemes - vigyázni kell, hogy meg is maradjanak.

- *Sokat utazol, mintba szándékosan keresnéd a találkozások lehetőségét az emberekkel. Tudatos az írás szempontjából, hogy általában tömegközlekedési eszközöket veszel igénybe?*

A kocsit bezár, ráadásul most már Pesten csak állni lehet a dugókban. Minden napszakban. A városban szinte sose járok autóval. Vidékre meg jobb vonattal menni. Kényelmes, olvasni lehet, aludni, gondolkodni. És igen, néha beszélgetni, találkozni... Nem vadászom ezekre az alkalmakra - jönnek.

- *Az adott pillanat készlet arra, hogy megírd a történeteidet vagy a benned zajló belső folyamata-*

tokra hasonlítanak rá az egyes pillanatok, találkozások?

Van amikor a tegnapi történetet írom meg, máskor előveszem az emlékeimet. Néha az alkalom dönt, hogy mi után keresgéljek... régen élek, nagy a tárház...

- *A mai világban ritka kincs az olyanfajta elfogadás, empátia, figyelem és figyelmesség, önzetlen bizalom a másik emberrel szemben, mint amilyenell Te rendelkezel. Tanulható ez a fajta érzékenység, vagy erre valóban születni kell?*

Nem tudok erre válaszolni. Magam sem értem, miért kezdek egy kicsi dologra figyelni, s miért lesz abból hosszú gondolatok. Miért az érzékenység, s néha, amit senki nem tudhat, miért fog el indokolatlan türelmetlenség... Figyelem magam, ez bizonyos...

(folytatás a 2. oldalon)

**A ZAKAHOM-E EGYESÜLET
KELLEMEK ÜNNEPEKET ÉS BOLDOG ÚJ ÉVET KÍVÁN
AZ ÉLETKÉPEK MINDEN OLVASÓJÁNAK!**

"A TITKOT JELENTETTE A KARÁCSONY, ÉS UTÁNA A BETELJESÜLÉST..."

- Aki már látta törékeny alkatodat, biztosan hitetlenkedik, hogy négy gyermeknek adott életet. Tudatosan készültél többszörösen is az anyaszerepre? Mit jelent számodra a nagycsalád?

Gyermekkoromban milyen volt a Karácsony, és mit jelent ma feleségként, édesanyaként, nagymamaként? Sikerül-e átmenteni emlékeket a családi karácsonyok bangulatából, ízvilágából? Gyermekkoromban szalma volt a fa alatt, nálunk is van. A titkot jelentette a Karácsony, és utána a beteljesülést. A Kiszéjzást a jászolban, az örök mesét, ami a miénk lett valóságosan... Ott aludtunk, ahol a karácsonyfa volt. Nem felejttem az illatát... A vacsora hagyományos, halászlé, rántott hal, krumpli saláta. Másnap töltött káposzta hatalmas fazék-
kal, napokig abból kínálunk. Sütemény most nem lesz sokféle, de beigli, kókuszos, egy finom mákosrúd és vaniliás kifli biztosan...

- Egy ilyen nagycsaládban mit jelent a Karácsony szelleme, hogyan történik az ajándékozás?

Négy gyermekünk van, kettejüknél hat unoka, ilyenkor is vannak rítusok, persze. Énekelünk, csillagot figyelünk... aztán szól a csengő, megyünk a nagyszobába... A karácsonyfa alá mi közös ajándékot teszünk, tavaly bababázt, az előtt nyáját barikákból a betlehem köré, az idén fargott sámlit hoz minden gyereknek a Jézuska... Szenteste délelőttjén megyünk nyolc-tíz baráthoz kis csomaggal, gyertyával, pálinkával, saját szilvalekvárral és az idei könyvemmel...

- 2007 novemberében a zákányszéki könyvtárban köszöntöttünk. A nyakadban volt egy "pipacsvirágos" kiegészítő, milyen emlék fűz hozzá? Filcből készült pipacsvirág, nagyon szeretem. Egyszerű, ritka, mégis kitűnik... Egy piacon kaptam egy iparművésztől, aki olvassa és szereti a történeteimet. A pipacsvirágosat is....

- Remélem, lesz még alkalmunk találkozni és tovább halgatni történeteidet. Bármikor szívesen jövök Zákányszékre, feledhetetlen este volt, őrzöm ma is. Az arccat, ízeket, szemeket, a könnyeket és a mosolyokat...

Paraginé Tóth Edina

Schaffer Erzsébet Zákányszéken 2007. november 6-án

Schaffer Erzsébet eddig megjelent könyvei: PIPACSVIRÁGOM (2000); BODOBÁCS: történetek útközben (2002); EGYSZER VOLT: történetek, találkozások (2003); HOL NEM VOLT: életek, mesék, pillanatok (2004); LÁBUJHEGYEN (2005); ÓMAMA ÉS A FÓPINCÉREK (2007); TORONYIRÁNT (2008)

MIKULÁS

Egyszer volt, hol nem volt, az Óperenciás tengeren is túl, a jéghegyeken is túl, két fenyőfa között egy szép fehér házikó. Abban lakott Mikulás.

Hosszú, fehér szakállát amikor megrázta, fehér hópihéek hullottak a földre. Ilyenkor mondták lenn az emberek, hogy "Na, ismét megrázta Szent Miklós a szakállát!".

A gyerekek ujjongva szaladtak ki a hóesésbe, és azt kiabálták, hogy "Jaj, de jó, esik a hó!". Nagyokat ugráltak a hóba örömben. Csúszkáltak, hógolyóztak, hóembert építettek. Közben várták a közelgő Mikulás-ünnepet.

Ezalatt Mikulás nagyban munkálkodott az ajándékok elkészítésében, csomagolásban, melyeket majd gyerekeknek osztogat december 5-én este. A nagy puttonyt megrakta mindenféle finomsággal, játékkal. Volt benne alma, dió, mogyoró, játékbaba, labda, játékvasút, játékauto, cukorka.

A sok szép ajándékot Mikulás rápakolta a szánjára, mely elé négy szarvast fogott be, és úgy indult el a havas hegyen, völgyön át. Röpiült a szán, míg nem a házakhoz ért, ahol a gyermekek laktak. Ekkor már koromsötét volt, de volt egy lámpás, amivel nagyon jól látott a Mikulás, és minden kitisztított kiscsizmába rakott ajándékot. És ez így ment évről évre századokon át.

Történt egyszer, hogy egy kisfiú nagyon csúnyán, gorombán viselkedett társaival, mindig csúfolta őket. Ezt a Mikulás észrevette, és hogy megleckéztesse, az ő csizmájába egy vöröshagymát meg egy

krumplit rakott. A kisfiú nagyon megszégyellte magát és többé nem bánt rosszul társaival, mindig segítőkész, előzékeny és kedves volt.

Ezentúl a Mikulás neki is nagyon sok szép ajándékot hozott. Boldogok voltak és sok barátja lett, akik örültek sikerének.

Rekecki Lajos

5. osztályos tanuló

Márai Sándor: Jégvirág

"Figyeld arra, amit a világ rajzol! Nézd, milyen gondosan rajzolja! Mennyi gyönyörűséggel, milyen aprólékosan, bóból, jégből és hidegből, a legnemesebb anyagokból alkotja kis művét, oly választékosan és figyelmesen, mint a japán művészek, akik már csak a lényegeset akarják elmondani, a varázslatos formát mutatják, az összhangot és a céltudatos részletet! Nézd a jégvirágot az ablakon, s tanulj alázatot és ernyedetlen készséget a világról, mert nem is végezted dolgodat, feladatodat eléggé figyelmesen és aprólékosan, nem is szállhatsz le eléggé mélyen lelkedben és a világban, nem is válogathatsz eléggé aggályosan a lehetőségek között. Nézd a jégvirágot, melyben nincs semmi "célszerű", mint a természet anyagi alkotásaiban, s mégis, mennyi képzelőerő, a vonalaknak és a szerkezetnek milyen tökéletes összjátéka lehelte ezt a kis remekművet ablakodra! Nézd a jégvirágot, és szállj magadba."

(Márai Sándor: Jégvirág)

DÍSZPOLGÁRAINK

"Az vagyok, aki bárki más is lehet, ha ballgat a szívére. Olyan ember vagyok, aki leborul az élet titokzatossága előtt, aki nyitott a csodákra, aki derűsen és lelkesen viszonyul mindenhez, amit csinál." (Paulo Coelho)

Díszpolgárainkat bemutató sorozatunk következő szereplője Szabó István nyugalmazott általános iskolai tanár, akinek a képviselő-testület a 2000. szeptember 14-i ülésén ítélte oda a Zákányszék Község Díszpolgára címet.

Szabó Istvánt sokoldalú tevékenységéért, településünk kulturális életének, oktatásának, nevelésének meghatározó személyiségeként tiszteljük. Mintegy ötven éve a falu kulturális életének aktív résztvevője: a színdarabok, énekek és néptáncok betanítója, ismeretterjesztő előadások és filmvetítések szervezője, közreműködője, kórusalapító és ma is kórustitkár. Pedagógusként több mint ezer kisdíjjal ismertette meg a matematika, kémia és fizika rejtelmét. Ma már aranydiplomás, nyugdíjas tanár, de nem télenkedik: vezet az édesanyja alapította bázisú múzeumot, és gondozza azokat a fényképeket, filmfelvételeket, amelyek Zákányszék történelmének fontos dokumentumai. 2003 óta a Magyar Kultúra Lovagja.

Szabó István élete nyitott könyv. A közelmúltban, a Könyvtárban az Életrajzes esték keretében beszélt életútjáról. Ebben az írásban e gazdag életút egy-egy állomását villantjuk fel.

- Számomra úgy tűnik, hogy a színjátszás az "örök szerelem" Tanár Úr életében, hiszen nemcsak amatőrként játszott, hanem még a hatvanas évek derekán "B" kategóriájú művészeti oktatói működési engedélyt szerzett. Honnan e vonzódás, milyen élmények keltették fel érdeklődését a színjátszás iránt?

Az első emlékem a színjátszásról még első osztályos koromból való. 1944 tavaszán, amikor már a tanév vége felé jártunk, Szegedről jöttek ki cserké-

szek, gyalog, egy kétkerekű kocsi tolva, azon bogrács és tábori konyha. Az itteni plébánossal - Széll Józseffel - megbeszélték, hogy a templomkertben felverik a táborukat és este, a nagy fűzfa alatt tábor-tűzet raktak. Itt voltak villámtréfák, kis jelenetek, elég ügyesen adták elő, ez tetszett nekem.

1945 után lehetett, amikor eljöttünk a művelődési házba, ahol az Úrhatnám polgár című vígjátékot játszották a Makra Janiék. A szereplőkre nem nagyon emlékszem, de arra igen, hogy a "mamamu-sívá" avatást szenzációsan oldották meg, a közönség a nevetéstől a hasát fogta. Az urat alakító "színesz" le volt takarva pokróccal, és amikor azt mondták, hogy "alla-baba-hu", akkor söprűvel a hátára sóztak. Szenzációs volt, igazi népi komédia módra játszották. Később a televízióban láttam ezt a darabot - azt hiszem, Kállai Ferencel -, s hírül sem tetszett úgy, mint az itteni. Hát ez volt a második élményem.

A harmadik már az iskolához kötődik. Nyolcadik osztályos lehettem, eléggé önállóak voltunk, Szegfű tanító úr sok mindent ránk is bízott. Az iskolában az én vezetésemmel betanultuk Csokonai Vitéz Mihály Az özveggy Karynyóné és a két szeleburdiak című darabot. A két főszerepet Földi Vilmosmal játszottuk: ő volt a Tipp-topp, én voltam a Lipitloty.

- Úgy ballottam, egy alkalommal a kémia tanári végzettségére is szükség volt a színjátszásban.

A Kérők című vígjátékot játszottuk. A darabban a lánykéréshez ágyüdörgés kellett, de hogyan csináljuk ezt? Volt robbanókeverékem, amit ha az ujjam közé vettem az ember és összedörzsöltem, az durrant. Először erre gondoltunk, de nem adott elég mély hangot. Rátettem egy székre egy adag keveréket, a Hősváry ezredes alakító Kazi Pista (Cserép Ibolya tanítónő férje) belenyomta az ujját, az egész felrobbant. A szék alján lyuk lett, a Pista ujjam pedig hatalmasra megdagadt. Végül az volt az ágyüdörgés, hogy a nagydobra ráütöttünk kettőt-hármat.

- 1984-ben az Első Daloló Nap alkalmából Csongrád Megye Tanácsától Vaszy Viktor emlékérmét kapott. Kiváló Munkáért kiüntető jelvényt 1988-ban vett át, majd 2000-ben Zákányszék község díszpolgára lett. Igencsak meglepte a hír, amikor arról értesült, hogy a Falvak Kultúrájáért Alapítvány a Magyar Kultúra Lovagja címet adományozza (a címmel a kiemelkedő közművelődési, irodalmi, zenei, művészeti teljesítményeket ismerik el, kaphatják külföldiek is).

Mit jelent Tanár Úr számára ez a kitüntetés?

Igen megtisztelő volt számomra, hogy 2003. január 22-én, a Magyar Kultúra Napján, Budapesten átvehettem ezt az elismerést; Nick Ferenc kuratóriumi elnök "lovaggá avatott".

A Lovagrend évente különböző rendezvényeket szervez, abból a célból, hogy megismerjük egymást, tudjunk egymás tetteiről, és terveiről. Magam is megragadom ezeket az alkalmakat arra,

hogy beszéljek községünk eseményeiről, elviszem, bemutatom kiadványainkat.

2006-ban Aranyosapátiban felavattuk a Kultúra Lovagrendje Emlékparkját, melyben felállították a posztumusz avatott, illetve az évek során elhunyt lovagok emlékoszlopait. E személyiségek életművét az alkotóházban lévő múzeum mutatja be.

Az aktuális kulturális feladatok feldolgozására konferenciákat, találkozókat szervez a Lovagrend. Így pl. részt vettünk Csepreg város napjának rendezvényein, illetve a Ranolder kereszt felújítás utáni felszentelésén Badacsonytördemencen. Voltunk Ukrajnában, a Tisza forrásvidéke kultúrájával ismerkedtünk.

Örülök annak, hogy a lovagok közé tartozom, mert ez lehetőséget ad községünk életének széles körben történő bemutatására.

- A világot megismerni, új élményeket szerezni - ez volt jellemző a Tanár Úrra élete minden szakaszában. Az iskolás gyermeknek úttörőtáborokat szervezett, legtöbbször a Balaton partra, az ifjúsági klub tagjaival külföldre utazott, pl. 1967 nyarán Szabadkára és Palicsra. Baráti társasággal, személygépkocsival már a hatvanas évek végén az akkori Jugoszláviába szervezett utat. Európa bány országában fordult meg, mi a kedvenc úti célja?

Európa országai közül kb. harmincban jártam, néhányat csak átutazóként érintettem, 23-24 országban alkalmam volt hosszabb időt eltölteni. Az első külföldi utam a hatvanas évek legelején az akkori Csehszlovákiába, Prágába és Karlovy Vary-ba vezetett. Ezután 1962-ben voltam a Szovjetunióban, Moszkva, Riga útvonalon. 27 évvel később újra kiutaztam, ekkor Moszkvában és Leningrádban jártam.

Az első maszek úton még a hatvanas években négy személygépkocsival Jugoszláviában voltunk, eljutottunk az Adriai tengerpartra is. Papp Bélának, Papp (Magyar) Istvánék, még egy fiatal pár, és én édesanyjammal vágtunk neki az útnak, ami azért "kalandokban" is bővelkedett. Nagy élmény volt számomra, hogy néhány évvel ezelőtt eltölthettem Montenegróban közel egy hetet és Kotor városban megtaláltam azt a pálmafát, amit 40 évvel ezelőtt ott jártunkkor ültettek és mára gyönyörű fáva cseperedett.

2000-es évek elején Európa határait átlépve Tunéziában jártam, két alkalommal is. Egyiptomban Bózsó Pista bácsival voltam. A közelmúlt egyik legszébb útja Görögországba vitt. De a legkedveltebb úti cél Tunézia, a sivatagban igazi csodaként létező különös világ.

- tanács -

A R A D N A I K E R E S Z T T Ő L A

"...a kápolna történetéből, amelyekből elsősorban a Magasság és mindegyikünk Dicsőséges Istene iránt végtelenül megnyilvánuló tisztelet mutatkozik, másod sorba féldre nem magyarázható példát parancsol, hogy miként kell erősnek lenni valamely cél elérésében."

(részlet a Szeged-Alsótanyai Lengyel Kápolna Egyesület ünnepi emlékezéséből)

A községen átutazó a faluközpontban a csodálatos templomunkban gyönyörködhet, nappal, és napnyugta után is. A templom előtti kőkereszt a több mint 150 évvel ezelőtti szegedi tanyavilág benépesülésének, Lengyelkápolna kialakulásának néma tanúja. Bekerült a község címerébe is. A címerleírás a következő értelmezést adja: "Az ezüst mezőben lebegő fekete kereszt jelzi a község lakosságának keresztény mivoltát, céloz a radnai keresztre, amely másfél évszázada díszíti a községet, és - színével - emlékeztet a két világháború helybéli halottaira. A három bíbor virág egyrészt a templom patrocíniumát (Szentbáromság) szimbolizálja, ..."

A kereszt, a templom története egybeforr a szegedi tanyavilág változásának, fejlődésének történetével, de - terjedelmi okok miatt - most csak az egyházi közigazgatás kialakulásának állomásait tekintjük át.

KERESZT ÉS KÁPOLNA A LENGYEL BIRTOKON

Egy, a birtokunkban lévő, a "SZEGEDI-ALSÓTANYAI LEGLYEL-KÁPOLNA EREDETE ÉS EZ IDÁIG VALÓ FENNÁLLÁSA" című kéziratból a következőket tudjuk meg:

"Négy Lengyel testvér, Jozefa tanítónő, Pál, János és Alajos a városkörnyéken mintegy háromszáz hold nagyrészt pusztás, meg ez időben csekély értékű homokos földet osztottak fel egymás között. A két öregebb testvér hivatalnok volt, Alajos pedig gazdálkodó. Jozefa 1842-ben már mint nyugdíjas tanítónő Alajos öccsének bozadott elő avval a szándékával, hogy mennének el Radnára, ahol ő venne egy kőkeresztet és azt Öccsének földjeim állítanák fel. Alajos örömmel ráállott, elmentek és megvették azt a nagy kőkeresztet, amely a kápolna előtt áll. - Ez volt az első lépés arra, hogy a kápolna is fölépüljön.

A közelebb eső tanyáknak vallásos népe vasárnap és ünnepnapokon eljártak a kereszthez ájtatoskodni, mivel azonban a zivataros késő őszi, de még inkább a beállott téli időben, szabad ég alatt ájtatoskodni nem lehetett, Lengyel Alajos néjével, Lengyel Jozefával elbátározta, hogy ott a kereszt mögött egy kápolnát építtetnek. Tervüket a közeli szomszédokkal is közölte és azoknak a támogatását is várva, - mit azok készséggel fel is ajánlottak - az 1843. év tavaszán Lengyel Alajos sörnyékében megkezdtek a vályogverést és annak befuvarozását, valamint a szükséges faanyagoknak kiszállítását a városról. Így a kápolna hamarosan felépült.

Az oltárkép a Szentbáromság képe. Szentbárom-

ság vasárnapján lett a kápolna fölszentelve. A fölszentelést Csajági Sándor akkori megyés püspök megbízásából Kreminger Antal Szeged belvárosi prépost végezte. A fölszentelés emlékére azóta évenként bucsú és szépiünnep tartatik.

A kápolna torony nélkül épült, amit csak 7 évvel később építettek hozzá. Ennek fölépítésekor helyezték el egyik oszlopába az építés történetét, melyben meg van írva, hogy kik mivel járultak hozzá.

A barang egy alkalommal elrepedt, azt újraöntötték és ugyanakkor egy kisebb barangot is öntettek. Ehhez hozzájárult Tanács Ádám - a barangon rajta van a neve. A bordozható Máriát özv. Szögfü Jánosné csináltatta. A kápolnának - Lengyel Alajosnak 1862-ben és Lengyel Jozefának 1863-ban történt halála után - 38 évi özvegységében föntartója, gondozója Lengyel Alajos özvegye (született Hermann Borbála) volt."

A kápolnában leggyakrabban Tóth János dr. tartott isteni szolgálatot, aki kegyesrendi pap volt. A szer-

tartásokon az éneket Lengyel Alajos vezette, később a zabosfai iskolánál alkalmazott tanítók vállalkoztak erre.

Az első bérmálás 1862-ben volt a kápolnánál. Bonnáz Sándor csanádi püspök végezte.

A kápolna és kereszt körül kis központ alakult ki. Ezt elősegítette az is, hogy Lengyel János tanyáján 1854. szeptember 1-jén nyitotta meg kapuit településünk első iskolája. Az iskolát Szent Vendel tiszteletére szentelték fel.

Ugrásszerűen megnőtt a tanyák száma is. A Lengyel dűlőben Lengyel Alajos birtokán - ahol a kápolna állt - a korabeli térképek hét másik épületet is mutatnak, melyeknek egyike a tulajdonos kocsmája. A formálódó településrag rohamosan fejlődött. Míg 1869-ben 2.237 fő élt a mai Zákányszék területén, a századforduló idejére 3.237-re, 1941-re pedig 3.571-re emelkedett a lélekszám.

A KÁPOLNA TEMPLOMMÁ BŐVÍTÉSE

Az egyházi teendőik intézésére, a kápolna fenntartására 1907-ben megalakult a Szeged Alsótanyai Lengyel Kápolna Egyesület. A Lengyel család örökösei által felajánlott kápolna területét - négy kis hold földdel, 2800 korona árban - megvette és befásította az egyesület. A kápolna bővítését és más egyházi

épületek létesítését tervezték már 1910-ben, de az első világháború miatt a megvalósítást el kellett halasztani.

A Szeged-Alsótanyai Lengyel Kápolna Egyesület a Lengyel Kápolna 80 éves fennállása alkalmából 1922. augusztus 15-én ünnepi emlékezést tartott, ahol Lengyel István - az egyesület jegyzője - a következőképpen érvelt a bővítés mellett:

"Amilyen erős hit és törhetetlen akarat vezette nemzeti Lengyel Alajost a kápolna felépítésében 80 évvel ezelőtt, éppen úgy erős elhatározása a Lengyelkápolna egyesületnek, hogy a kápolnát a mai megsokasodott lélekszám arányához képest kibővítsé. A lelketek vezetett ide tisztelt jelenlévők, lelketekkel legyetek istápolói az egyesület nemes céljainak."

A bővítésre 1924-ben került sor. A templomot Magyarai Nándor építésmérnök tervezte, és Gál Mihály kőműves mester építette. A kivitelezés 270 millió pengőbe került, amit adományokból teremtettek elő. 1925. július 5-én szentelte fel a templomot Glaffelder Gyula csanádi püspök. A templomnak is a Szentbáromság lett a védőszentje.

EGYHÁZKÖZSÉG ÉS PLÉBÁNIA

Miután megtörtént a kápolna templom méretűvé bővítése, felmerült egyházközség és plébánia alapítása, a kb. 7000 lelket számláló tanyavidék népének lelki gondozására.

1927. április 25-én négyülést hívtak össze a zákányi templomtéren. A négyülés tárgya: "I. A három kapitánysági terület kath. biveinek értekezlete önálló plébánia alakítása ügyében, mely magába foglalná a zákányi, domaszéki, és a csorvai kapitányságok lakóit Szeged-Zákányi plébánia címen."

A négyülés a jegyzőkönyv leírása szerint nagyon lelkes hangulatú volt. Barms György alsóközponti plébános képviselőjében Keleti Kálmán segédlelkész vitte a szót. Hosszasan eszeltte, milyen szép jövő elé néznek a zákányi katolikusok, akik 1928. január 1-ig még a mamut plébániához tartoznak, de a püspöki jóváhagyás után 1928. január 1-től már az új zákányi plébániához. "A plébános és kántor fizetését a város minden valószínűség szerint elvállalja minek fejében minden kegyúri jogok megilletik az új plébániát..." mondotta a szónok. "Azután ünnepélyesen felteszi a kérdést: Akarják-e a Szeged-zákányi hitközségnek és plébániának a központtól különválását... vagy nem akarják?" Az egész négyülés zajos lelkesedéssel egyhangúlag: Akarjuk! felkiáltással megszavazta.

Ezután kihirdette a négyülés pontokba foglalt határozatát. Itt a 3. pont így szól: "Megkeressük Szeged szabad királyi város kegyúri tanácsát és képviselőtestületét, hogy a Szeged-zákányi plébánia kegyuraságát elvállalni és a plébános és kántor fizetését a város terhére elvállalni kegyeskedjék" és ezen célból küldöttséget fognak a városi hatósághoz bocsátani.

Z Á K Á N Y S Z É K I P L É B Á N I Á I G

Megkeresik ugyancsak küldöttség útján Szeged város tanácsát, "bogy az új középületek építési munkálatainál lebontandó anyagát ingyen vagy jutányos áron a Szeged-zákányi plébánia építéséhez adományozni és a kivonaton fuvarkedvezményt biztosítani kegyeskedjék."

1928. április 25-én ismét egybehívták a négygyűlést, amelyen Gárgyán Imre zákányi földbirtokost választották meg az egyházközség elnökévé. A Lengyelkáporna Egyesület működése ezzel megszűnt.

Körmenet, 1928. június 3.

1932. őszén elkészült a lelkészlak - plébánia - is, 15.000 pengő kiadással. 1934-ben a plébánia mellé új épületet építettek, iroda és tanácsterem céljára. A templomkertben lévő kálvária 1936-ból való. Egy 1895-ben készült rajz is mutat stációkat, a mai kőfaragású képek valószínűleg azokból maradtak meg.

1937. május 23-án Szentháromság-vasárnap két új harang szentelésére került sor. A nagyobb 211 kg, a kisebb 129 kg, ma is azokat használjuk.

Szeged város Zákányon is gondoskodott a temetőről. A közgyűlés 1933. május 2-i ülésén mondta ki, hogy temető céljára birtokából 2 hold földet átenged. Széll József plébános 1933. szeptember 19-én jelentette a főhatóságnak az átadás tényét, és engedélyt kért a temető megszentelésére.

Az 1930-as évek végére a templom és a többi egyházi épület elkészült. A templom berendezésére vonatkozóan kevés konkrét adat van. Az ablakok díszüvegei adományokból, a padok zákányi gazdák megrendelésére készültek. A szertartásokhoz szükséges kellékeket is adományokból, felajánlásokból, fogadalmakból készítették, vagy vásárolták.

ÚJ KÖZSÉG ALAKULT

1949-ben döntés született a tanyaközségek kialakítására. 1950-re önállósodott Ruzsa és Domaszék. Legyelkáporna a Zákányszék nevet kapta. Kialakultak a községek határai. Zákányszék község megalakulásakor - 1950. január 1-jén - 208 fő élt a belterületen, ahol 42 ház állt, és 3.790 fő a tanyán, ahol 939 épületet vettek számba.

Új időszámítás kezdődött az újonnan alakult község életében. A plébániát érintő eseményeket

ifj. Lele József a "Hitélet, jeles napok, évfordulók" című tanulmányában dolgozza fel, melyben - többek között - a következőkről olvashatunk: "Történelmi jelentőségű eseményeknek számított, amikor 1952-ben kigyulladt a villany. A költségeket a templom és a temető pénztárából fedezték, mivel a híveknek a beszolgáltatások miatt erre nem tellett."

Az ötvenes, a hatvanas években mind a templomban, mind a plébánián jelentős karbantartási, javítási munkákat végeztek, amelynek költségeit részben a püspöki hatóság biztosította, részben közadakozásból teremtették elő.

1961-ben Papp István és neje felújította a keresztet. A mai már nem az eredeti radnai kereszt, viszont remény van arra, hogy a közeljövőben méltó helyen ismét felállítják. A jubileumi évben (1975) ismét kifestették a templomot és új liturgikus tér kialakítására került sor, Dominek György papművész terve alapján.

Még ma is az a harmónia szól a templomban, amely valószínűleg a kápolnából maradt meg. "Az orgonán 1950-ben már játszottam" - mondta Szabó István.

A templomot 2000-ben újították fel utójára, ötmillió forintos költséggel. Ehhez az önkormányzat ötszázezret adott, a többi a hívek ajánlották fel. Igen jelentős a szívesen vállalt segítségék összege is.

Példa értékű a hívek adományozási szokása, példa erre - a teljesség igénye nélkül - a Fatimai Mária-szobor, a lourdes-i kőbarlang, a II. világháborúban elesett lengyelkápornai hősök emlékműve, stb.

PLÉBÁNOSOK ÉS KÁNTOROK

Az első plébános Széll József szeged-somogytelepi lelkész lett, aki 1933. július 1-i hatállyal kapott ide kinevezést, amit a zákányszéki hívek "egyhangú örömmel vették tudomásul".

Elsőáldozók 1940-ben. Hátról jobbról Széll József, balról Szegfű János és felesége

Széll József plébános felterjesztésére Szegfű János kántortanító kapott kántori kinevezést, aki ezt az állást csak pár évig töltötte be, és őt Turai Géza váltotta fel. Féléves szolgálata alapján Széll József plébános nem volt meglegedve munkájával, ezért 1938. április 29-én a püspököt kérte a kántor felmentésére. Ez meg is történt és helyette az egyházmegyei szakfelügyelő által ajánlott Kovács József okleveles kántortanító kapott kinevezést.

Kántorkodott itt még - többek között - Budai Imre, Szabó Lőrinc, Szabó István is. Jelenleg Börcsök Zoltán és Makra Ignác látja el a kántori teendőket.

1953. október 11-én Széll József plébános Kistelekre nyert kinevezést. Utóda Fülöp István újszegedi segédlelkész lett. Őt 1967. július 1-jén a püspök Csanádpalotára küldte plébánosnak, ide pedig Lénárd György szeged-alsóvárosi segédlelkészt rendelte.

Fülöp atya a lobogóslányokkal

1986. decemberében Dr. Lénárd György Szeged-Alsóvárosra került plébánosnak. Néhány hónapra Lengyel Antal segédlelkész kapott megbízást a plébánia vezetésére. 1987. február 1-től - jelenleg is - Cseh Zoltán a plébános.

... és a templom előtt a kőkereszt hirdeti, hogy az itt élő emberek napjainkban is szívós ragaszkodással őrzik az elődök valóságos hagyományait.

A történet megírásához a Zákányszéki Plébániahivatal és a Községi Könyvtár bocsátotta rendelkezésemre a szakmai anyagot, segítségüket ezúton is köszönöm.

Tanács Klára

TERÉZ ANYA KÉRDÉSEI ÉS VÁLASZAI

- A legszebb nap? - A ma.
- A legnagyobb akadály? - A félelem.
- A legkönnyebb? - Tévedni.
- Minden rossz gyökere? - Az egoizmus, az önzés.
- A legszebb szórakozás? - A munka.
- A legveszedelmesebb vereség? - A bátorság hiánya.
- A legjobb tanítók? - A gyermekek.
- A legszükségesebb szükségszerűség? - Önmagamat ajándékozni.
- Mi boldogít a legteljesebben? - A másik embernek hasznára lenni.
- A legveszedelmesebb hiba? - A rossz kedélyállapot.
- A legközönségesebb érzés? - A bosszú és a gyűlölet.
- A legszebb ajándék? - A megértés, az együttérzés.
- A nélkülözhetetlen? - Az otthon, a valahová tartozás.
- A jóleső érzés? - A belső béke.
- A legjobb megoldás? - Az optimizmus.
- A legnagyobb megelégedettség? - Az elvégzett kötelesség.
- A legnagyobb erő a világban? - A hit.
- A legfontosabb emberek? - A szülők.
- A legszebb a világon? - A SZERETET.

FÁBIÁN EDIT MIRJAM, A FILIPPI GYERMEKEK ANGYALA

Így karácsony közeledtével egy olyan embert szeretnék bemutatni a Kedves Olvasóknak, akinek példája számomra nagyon sokat jelent. Általános iskolás korunkban együtt ültünk az őrsi gyűléseken, együtt gyakoroltuk az olykor unalmas zongoraleckéket. Egy ilyen gyakorlás közben mondta nekem először, hogy márpedig Ő apáca lesz. Ezt akkor én - a szocialista rendszerben szocializálódott kislány - nem is igazán értettem.

Azóta csodálattal nézek fel rá, olyan dologra volt képes, amire csak kevesen. A nehézségek ellenére is megvalósította álmait, jól érzi magát a bőrében és segít nehéz sorsú gyermekeken.

Az életéről meséljen Ő maga, példája sugározzon melegséget az ünnepek alatt mindenkinek, aki keresi saját életének célját, értelmét.

Mindig tudtam, hogy beteg, sérült gyermekekkel szeretnék foglalkozni. Ezért amint érettségi után lehetőségem lett, elhelyezkedtem a Vak gyermekek Szent Anna otthonában, hogy segíthessem a szüleimet, illetve nem kelljen rájuk támaszkodnom. Emiatt aztán a továbbtanulásról is lemondtam ideiglenesen, ezt később önképzéssel pótoltam. Mivel ez még a kommunizmus idejében történt, a nővérekre igen nagy szükség volt, rengeteget dolgoztunk. Érződött azonban a rendszerváltás szele, és egyre inkább lehetőségünk lett rendeket alapítani. Mivel fiatal voltam és elhivatott, szívesen bízták rám az egyes közösségek alapjainak lerakását. Az évek alatt több helyen romos házakból virágzó rendek alakultak ki. Mindezt képzettség, elméleti tudás híján. Igyekeztem minden lehetőséget megragadni tehát, a továbbtanulásra. Így kerültem ki Dél-Franciaországba, egy festői helyre, ahol végstádiumú AIDS-es betegek utolsó napjait tettük elviselhetőbbé. Sok munka akadt, s közben az itthon megszerzett alapnyelvtudásomat önállóan tökéletesítettem pl. gimnáziumi nyelvkönyvek segítségével. Persze a nyelvi környezet sokat segített, de az első időkből nagyon nehéz volt, amíg nem tudtam rendszeresen beszélgetni. Nemsokára lecsökkent a tanulásra fordítható idő, mert a konyhai teendőket is elvállaltam. Senki nem akarta megcsinálni, de én a jellememből adódóan nem tudtam azt mondani, hogy én nem csinálom. Délelőtt főztem, olykor hatféle diétás me-

nüt, délután foglalkozásokat vezettem a bentlakóknak, majd kétnaponta virrasztottunk a haldoklók mellett.

A kemény évek még erősebbé tettek, s ezután a lecke után kerültem ki a Fülöp-szigetekre.

Ez a több, mint 7000 szigetből álló együttes európai szemmel nézve igen különleges. Fővárosának lakossága több, mint egész Magyarországé. Trópusi éghajlatát megszokni is kihívás.

Több önkéntes szervezet dolgozik a térségben, főleg az 5-15 éves gyermekekkel foglalkoznak, olykor százával, de csak kevesen szánják arra magukat, hogy kamasz korú fiatalokkal foglalkozzanak. Mi ezért karoljuk fel a 14-22 éves lányokat, és a 18-24 éves fiúkat.

Tudni kell, hogy az országban hatalmas szakadék tátong a társadalom egyes rétegei között. A mesés gazdagságtól a szeméthegeken élő emberek élete fizikailag ugyan nincs messze, de gyakorlatilag átjárhatatlan. Az ország törvényei nemrég még 9 éves kortól megengedték a börtönbüntetést, amit könnyörtelenül kiszabtak minden piaci lopásra. Sok gyermek azonban csak így tudja fenntartani magát, hiszen a Fülöp-szigetek lakosságának 10 %-a külföldön dolgozik, sokszor gyermekeit is hátrahagyva, akik úgy tartják el magukat, ahogy tudják. Sok munkanélküli, hajléktalan él az utcán, a szeméthegeken, s a gyermekeket olykor lopásra kényszerítik. Onnan már egyenes út vezet a börtönbe, esetleg a gerillák karmai közé, ami szintén nem fiataloknak való hely. A bírók leterheltek, a perek sokszor évekig elhúzódnak, addig a gyermekből fiatal felnőtt lesz, s ezt a fogékony időszakát sokszor valódi bűnözők között tölti el a fiatalok. Érthető micsoda rombolást végez ez a lelkekben. Néhány éve az Unicef - az összes egyházi és magánszervezet nyomására - megemelte a büntethetőség alsó határát, de ez a maffiának kedvez, hiszen könnyebben felhasználhatják a fiatalokat céljaik elérésére.

A fentiekből látszik, hogy a közbiztonság még hagy kívánnivalót maga után. Szerencsére a külföldieket azért tisztelik, intenzív vallásosságuk, és a felnőttekkel szemben még erősen meglévő tiszteletük - főleg, ha érzik, hogy szeretetet és megbecsülést kapnak -, megvéd bennünket a támadásoktól. Igaz, történt már olyan, amikor majdnem megkéselték, de az is kicsit a véletlenek összjátéka volt, igazából csak a mobiltelefonomra fájt a foguk. Itt a rablók azt tartják, hogy egy paptól vagy nővértől nem illik lopni mert az Úristen nagyon meg fogja őket büntetni. Ezért nem félünk még a legsötétebb helyekre sem ellátogatni, ha a misszió megkívánja, de ez nem jelenti azt, hogy nem kell vigyáznunk.

A mi szervezetünk az ACAY (Association Compassion Asian Youth) alapítvány 18 éves kortól 23 éves korig foglalkozik a börtönből kikerült fiúkkal és 14-től 22 éves lányokkal kiket elhagytak, és erőszak áldozatává váltak (nemi, fizikai és szellemi erőszak áldozatai). Egy kínai származású filippi nagyvállalkozó - aki Magyarország kinevezett Fülöp-szigeteki konzula, nagykövete -, segítő munkán-

kat, azon kívül állandóan keresünk szponzorokat Európában, az USA-ban és más országokban. Nem egyedül dolgozunk, hanem filippi diplomás nevelőkkel és szociális munkásokkal, valamint önkéntes segítőink jönnek Európából és a világ minden tájáról. A fiúkat bejáró rendszerben foglalkoztatjuk, a lányok az alapítvány központjában élnek, mint egy család. Rendszeresen járnak iskolába, szakmát tanulnak, sőt egyre többen főiskolára, egyetemre járnak. Tanulmányokat készítettünk, hogy mindig a legkeresettebb szakmákat tanulhassák fiataljaink, akik ezáltal piacképes tudást szereznek, nem válik belőlük munkanélküli. Tanulmányaik befejeztével visszajárnak az alapítványhoz önkéntes munkát végezni, példát mutatni a fiatalabbaknak, hogy van kiút a nyomorból. Olyan is akad, aki a már évtizedek óta az utcán élő szüleinek bérel lakást.

Itt aztán a francia és az angol mellé a helyi nyelvet, a tagalogot is meg kellett tanulnom, hiszen a nevelés sokkal hatásosabb, ha a saját nyelvén szólunk a fiatalokhoz. Az eredményes munkához meg kellett tanulnom az ő fejükkel gondolkodni, megérteni a szokásaikat, életfelfogásukat, ami nagyon különbözik a európai értékrendtől.

Eleinte nehezen fogadták el az alapítványt, sokan támadták, mert a mérhetetlen szegénység ellenére kevés fiatallal foglalkozunk. Így tudjuk azonban csak elérni ezeket az eredményeket, hiszen a kis létszám biztosítja az egyéni bánásmód lehetőségét, a szigorú, és következetes ellenőrzést. A fiatalok nem nevelőotthonokra vágyanak, hanem családra, és ezt az érzést egy 40-50-es létszámú csoportban nem lehet nyújtani. Pedig szükség van rá, hiszen a legmélyebb nyomorban élő emberek el sem tudják képzelni, hogy másként is lehet élni, nincs akítől megtanulják az önfenntartás civilizált módját, az élet megszervezésének alapvető mozzanatait. Az emberi értékek, szeretet, összetartás ismeretlen fogalom olyan fiatalok életében, akik nyomorát kegyetlen sorsát mi itt Európában elképzelni sem tudjuk. Vannak olyan fiataljaink, akik embert is öltek, némelyik a helyi gerillák közé keveredve több agresszióval találkozott fiatal kora ellenére, mint anyai simogatással. Az egyik 17 éves fiú, akit a nevelőintézetben segítettünk, már 11 éves korában kezdett gyilkolni a muzulmán gerillák csapatában a déli szigeteken, arra sem emlékszik, hogy hány embert ölt meg életében.

A tanulás mellett olyan tevékenységbe is bevonjuk őket, ami a későbbi életüket teszi könnyebbé. Megtanulnak gyöngyöt fűzni, bambuszt faragni, gyümölcsöt termelni. A kész árut aztán eladják a megfelelő helyeken, így a pénz értékével is megismerkednek és mielőtt kikerülnek az otthonunkból, félre is tudnak tenni az életkezdésre.

(folytatás a 7. oldalon)

Kirándulni visszük őket, megünnepeljük a születésnapokat, és egyéb ünnepeket. (Karácsony, Húsvét, Mindenszentek ünnepe)

Természetesen kalandban is van részem. Ilyen volt az egyik kirándulás, amit ugyan a tájfunmentes időszakra terveztünk, mégis elkapott bennünket a vihar. Egy másik szigeten voltunk a tengerparton, de folyó mellett. Napokon keresztül csurom vizesek voltunk, nem volt egy talpalatnyi száraz hely sem. A nyaralóhelyeken nem kőépületek vannak, hanem nyitott bambusz szárnyékok, ahová minden oldalról bevett az eső. Amikor a tulajdonos megszánt bennünket, és beengedett a saját bambusz házába, ami zártabb volt, (a földön szorosan egymás mellett épp elfértünk mind a kb. harmincan) végre kialudhattuk magunkat. A meglepetés másnap ért, amikor a helyiek csodálkozva kérdezték, miért nem mentünk fel a hegyekbe az éj folyamán, ahogy minden falusi megtette. Kiderült, cunami riadó volt, csak mi átaludtuk. Legalább nem tettük ki magunkat a kígyómarások veszélyének a sötét erdőben. Bajunk szerencsére nem történt, de a hajó, amivel haza kellett volna mennünk a vihar után, nem tudott kikötni a hatalmas hullámverések miatt. Ott is hagyott minket, sok száz más utassal együtt. Végül egy halászcsonak segítségével tudtunk "kimenekülni" és szerencsésen Malinába érkezni.

A filippiek nagyon barátságos emberek a szélsőségek ellenére, a fiatalok bámulatos tiszteletet mutatnak az idősek felé. Minden filippi, aki külföldön dolgozik, öregségére igyekszik hazatelepedni, mert ebben az országban az öregeket bölcsekként kezelik, nem elavult emberi lényekként.

Én a 11 év alatt sohasem éreztem, hogy a misszió túl nehéz lett volna, minden nehéz helyzetben azt éreztem, hogy semmi sem veszhet el azoknak, akik Istenben bíznak és a szívükben a jóra törekszenek. Nagyon nagy öröm a fiataljainkat felnőttekként látni 5-10 év után, akik szinte csodák csodájára a semmiből feltápázkodva életre kelnek, és nemcsak magukon tudnak tisztességesen segíteni, de még másoknak is reményt képesek adni.

A szegényeké az Isten országa, ez tényleg így igaz, de hogy mennyi álmatlan éjszakába került ez nekünk...! Ez nem is baj, hiszen egy anyuka is sokat fent van a gyermekei miatt.

Nálunk a karácsony nagyon örömteli, több mint 60-an vesznek bennünket körül. Fiatalok, akik előtte az utcán vagy a börtönben vagy a bádóváros iszákos lakói között töltötték a karácsonyt szép szó és ajándékok nélkül.

Itt tanultam meg, hogy egy keresztény, katolikus embernek nem szabad csak szép csendben a meg-

szokott kis vasárnapi miséjére járni, hanem igenis megpróbálni a társadalmon változtatni, ha kell, akkor a törvényeken is.

A templombajlás nem egy szokás, hanem egy közösségi ima, egy találkozó, ahonnan közösen erőt merítve az ajtókon kívülre kell vinni az Örömhírt. Jézus mondta: az elhagyottakat befogadtátok-e, az éhezőknek enni adtatok-e, a börtönben lévőket meglátogattátok-e? A legjobb és legszebb ajándékot karácsonykor nem a boltokban lehet megvenni, hanem a szívekben. Ha mindenki őszintén fel merne tenni ezeket a kérdéseket egyenként a szívében a karácsonyfa vagy a jászol előtt...Az árvákat befogadtam-e? Az éhezőknek adtam-e enni? A börtönben ülőket meglátogattam-e? A családomnak, a szomszédomnak jó szót adtam-e az év folyamán...? Akkor a világ más lenne és az emberek talán békében és szeretetben élhetnének.

Ezt kívánom minden olvasónak és Isten áldását az ünnep alkalmából.

Lejegyezte:
Petákné Fazekas Aranka

ÖRÖMTELI VÁRAKOZÁS

Advent van, hamarosan Karácsony. A varázslatos ős szél-fúttá búcsútánca után beköszöntött a tél, egyre kurtítva a nappalokat, közelítve az esték érkezését. Az időjárás hidegre fordult, és mi jólesően húzódunk el a lakás melegséget adó, meghitt nyugalomban. Előkerülnek az illatos gyertyák, mécsesek, a cikázó fények látványa a bensőnket is melengeti. A csupasz természet láttán keressük a szürkeségben a színeket, a fázós lelkünköt gyógyírként balzsamozó jó érzéseket. E változások közben szép lassan ráhangolódunk a közelgő ünnepekre... Kell is ez a fokozatosság, az adventi várakozás. A pergő naptárlapok gyors suhanása bennünket is felgyorsít, nehezebben állunk meg, és vesszük észre az élet apró örömeit. Más értékrend szerint élünk, mint elődeink. Advent érkezése jelzi nem csak az ünnep közeledtét, hanem az őseinktől kapott értékek fontosságát is.

Hetekkel ezelőtt még oly távolinak tűnt az ünnep. Hitenlenkedve tettük fel a kérdést: Már megint eltelt egy év, és közeledik Karácsony? Mintha évről-évre hamarabb érkezne. Pedig nem az idő gyorsult fel, hanem a tempó, amelyet az élet diktál. Ma több inger ér bennünket, mint egy középkori embert egész élete során. Nem kell csodálkozni, hogy nehéz a lassítás, a ráhangolódás

még az ilyen lélekemelő, adventi időszakra is. Az ünnepivé varázslott kirkatok látványa, a hangszórókból áradó karácsonyi dallamok, a forralt bor és sült gesztenye illata, az adventi koszorún felgyulladó gyertyák fényei segítenek nekünk a testi-lelki felkészülésben. Elindul valamiféle boldog változás, elkezdődik a karácsonyi készülődés...

Advent magában foglalja nem csak a készülődés, hanem az eljövétel, a megérkezés izgalmat is. A Kiszjézus érkezésére várva a nők annak izalmát is átéljük, amikor ők maguk váltak édesanyává. Megkezdődik a visszazámlálás. Az idő múlását jelzik az adventi kalendárium nyitott ablakai, a koszorúkon felflóbbanó gyertyák számai.

A várakozás megszokott része életünknek. Mindig várunk valamire. Egy szebb, egy jobb jövőre, egészségre, boldogságra, gazdagságra, otthonra, szerető társra, gyerekekre... a sor végtelen. Mindenkinek más a fontos. Gyakran elégedetlenkedünk, ha egyik-másik vágyálmunk nem válik valóra, miközben a nagy sóvárgásban elfelejtünk örülni annak, ami már megvan, ami a miénk...

Jó, hogy van egy ünnep, amikor átértékeljük, mi a fontos, és több időt szánunk szeretteinkre és önmagunkra. Néha túlzásba visszük az ünnepi készülődést, igyekszünk mindent eltervezni és tökéletesen megvalósítani az általunk előírt forgatókönyv szerint. Közben nem vesszük észre, hogy a gyermekkorok karácsonyának nem a többfogatásos lakomák, a csillogó díszek, a drága ajándékok adták a csodáját, hanem nemes egyszerűsége. Emlékeimben elevenen él a Szentestén elfogyasztott közös vacsora íze, mely mézből, fokhagymából, dió-

ból, almából, bablevesből és mákos tésztából állt. A dió egészben került az asztalra, mindenki magának tört belőle. Egyszer az egyik diószem nem volt egészséges, ami a babona szerint betegséget jelent. A következő évtől egész dió helyett válogatott, egészséges dióbél lett a vacsora része. A családtagokat féltő aggodás felülkerekedett a hagyományokon, szokásokon.

Az együtt elfogyasztott böjti vacsora után a templom varázsos csendjében örvendtünk a kis Jézus születésének, Karácsony reggelén pedig a fa alatt talált ajándékoknak örülhettünk. A várakozással teli éjszakák izgalma, neszezése soha nem felejtendő emlék...

Mindenkinek legyen olyan az ünnep, amilyenre lelke mélyén vágyik! Legyen ez az időszak a családukné, a szeretteinké, a nyugalomé! Adjunk "jó érzéseket" ajándékba! Lepjük meg szeretteinket kedves gesztusokkal, szép gondolatokkal, figyelmességgel, apróságokkal, melyeket mi készítettünk! Legyen ez az ünnep kicsit más, mint a többi!

Áldott Karácsonyt!

-rikimi-

ÉLETKÉPES ESTÉK A KÖNYVTÁRBAN

A **ZakaHom-e Egyesület "Életképek"** c. kiadványának szerkesztői **2008. október 28-án** egy kötetlen beszélgetésre invitálták az olvasókat a Községi Könyvtárba.

A rendezvény apropóját és elnevezését az Életképek című újság adta azzal a hittel és reménnyel, hogy a szó szoros értelmében is életképesek lesznek majd ezek az esték. Mivel az újság még egy éves sincs, ez volt az első alkalom, hogy a szerkesztőbizottság tagjai találkozhattak az olvasókkal, akik elmondták észrevételeiket az újsággal kapcsolatban, és kérdéseket tettek fel a meghívott vendégeknek.

Vendégek voltak: **Kispéter Jánosné és Bózsó István Zákányszék díszpolgárai**, valamint **Matuszka Antal polgármester**.

Az estét a meghívott vendégek történetei, anekdotái színesítették, valamint több évtizedes archív filmek és fotók segítettek a múlt felidőzését. Vendégeink vallottak már életükről az Életképek hasábjain, de a terjedelmi korlátok miatt sok érdekesség kimaradt a lapból, melyeket ezúttal élőszóban volt lehetőségünk meghallgatni. A jó hangulatú, kötetlen hangvételi este végén megköszönhattuk **Ábrahám Imréné Juci néni "vízen kullogó"** elnevezésű süteményét, mely legalább annyira finom, mint

amilyen különleges nevet visel. A receptet a lap alján közöljük.

A rendezvénysorozat folytatódott, és **november 20-án Szabó István díszpolgár**, a Magyar Kultúra Lovagja volt a vendég, akivel az Életképek - mos-tani - decemberi számában olvasható interjú. Tanár Úr beszélt munkásságáról, felidézve a régi és új iskolát, az úttörőtáborok hangulatát. Szóba kerültek a kultúrotthon igazgatói ténykedésével kapcsolatos történetek, emlékek. Szabó István beszélt arról is, mit jelent számára a **Magyar Kultúra Lovagja** cím.

Az est második felében, mint "világutazót" ismerhettük meg. Több tucat fényképpel szemléltette tünéziai és montenegroi utazásának élményeit. Európa szinte valamennyi országában járt, élménybeszámolója több órát is kitöltene.

Ez az este sem zárulhatott volna Ábrahámné Juci néni házi süteménye nélkül, aki ezúttal sárgarépás piskótával lepte meg a résztvevőket. A süteményből még a cukorbetegséggel küszködők is ehettek. Mindkét rendezvény kellemes, barátságos, családi-as légkörben zajlott, amihez a vendégek személyes varázsukon túl kedves meglepetésekkel is szolgá-

tak, déligyümölcssel, frissen sült pogácsával és üdítővel érkeztek.

Jövőre is folytatjuk e találkozások megrendezését. A **2009. január 22-i "Életképes esték"** programja **múltidéző filmvetítés lesz**, ahol a Magyar Televízió archívumától birtokunkba jutott, zákányszéki vonatkozású anyagokat mutatjuk be. Az összejövetel helyszíne a **Polgármesteri Hivatal nagyerme** lesz, és **17 órára (ismétlés: 2009. február 12. 17 óra)** várjuk a kedves érdeklődőket.

"Közkívánatra" **elkészültek azok a DVD-k**, amelyek az **1960-70-es évek filmjeit tartalmazzák**. Ezeket a "Múltidézés Zákányszéken" című sorozatunkban mutattuk be. Aki 2000,- Ft-os pártoló tagsági kártyát vásárol, **ajándékba kapja** a régi filmeket tartalmazó DVD-t.

Tagsági kártya váltható a **Községi Könyvtárban** és az ünnepi gyertyagyújtások alkalmával a kézműves **adventi vásárrban**, a Lengyel téren.

-ZakaHom-e Egyesület-

RECEPT: VÍZEN KULLOGÓ

Hozzávalók:

1 dl tej,

2 dkg élesztő,

pici cukor,

pici só,

40 dkg liszt,

18 dkg zsír,

A töltelék ízlés szerint készülhet mákból, dióból, almából, vagy lekvárból.

Elkészítés:

1 dl tejből 2 dkg élesztőt pici cukorral felfuttatunk. 40 dkg lisztbe pici sót teszünk és 18 dkg zsírral el-morzsoljuk, majd a felfuttatott élesztővel össze-gyúrjuk. Közepes keménységű tésztát gyúrunk, ha

esetleg túl kemény, adhatunk hozzá egy kanál tejet. Ügyeljünk, hogy tésztánk könnyű, gyúrható legyen (nem dagasztani, hanem jól kigyúrni!!).

A tésztát 3 részére osztjuk, cipókat formálunk belőle. Ha már jó sima, egy picit meglapítjuk és bő hideg vízbe tesszük. Néha egy picit megmozgatjuk, nehogy a cipók leragadjanak az edény aljára. 1-2 óra múlva feljönnek a víz tetejére. Addig elkészítjük a tölteléket. Lehet mákkal, almával, lekvárral, dióval tölteni, dióval a legfinomabb.

Ha a cipók feljönnek a víz tetejére, kezünkkel kivesszük, lecsurgatjuk, esetleg ruhával leitatjuk ró-luk a vizet. Bőven lisztezett deszkára tesszük és a tetejüket is meglisztezzük.

Tányér nagyságúra, kerekre nyújtjuk a cipókat, majd csillag alakra, 8 darabra vágjuk. Egy-egy darabot kicsit kézzel meghúzzuk, hogy hosszabb legyen. A szélesebb felére tesszük a tölteléket és fel-sodorjuk.

Pici zsírral megkent tepsibe rakjuk a kifliket, tete-jüket vékonyan megkenjük zsírral. Kicsit pihentet-jük, kelesztjük, majd szép rózsaszínűre sütjük.

Forrón vaníliás cukorba hempergetjük, és jóízűen elfogyasztjuk.

Jó étvágyat!

Köszönjük **Ábrahám Imrénének**, hogy az Élet-képek rendelkezésére bocsátotta receptjét.

A ZAKAHOM-E EGYESÜLET HÍRLEVELE

Kiadja: ZakaHom-e Egyesület Zákányszék; Felelős szerkesztő: Paraginé Tóth Edina; Szerkesztők: Ábrahám Enikő, Petákné Fazekas Aranka, Tanács Klára, Börcsök Zoltán; Nyomdai munkák: Typo-Alfa Nyomda Kft.; Szerkesztőség címe: Községi Könyvtár, Zákányszék, Lengyel tér 1.

Telefon.: 62/290-403, e-mail: zakahome@zakanysek.hu